

तान्प्रबोधितान् विविधेन मार्गेण प्रस्थितान् शास्त्राभिनंदिनः स्वेशास्त्रे अभिनंदिनुंशीलं येषां तान् दृष्ट्वा यथावयं स्वशास्त्रैः परितुष्टास्तथा तान् पिदृष्ट्वा संदिहानाः संतः श्रेयः प्रशस्ततरं नोपलभामहे न विश्वे तु समर्थाः स्मः ॥ ९ ॥ १० ॥ कलिलं नानाशंकाकुलं अधो हि अध्यापय ॥ ११ ॥ आश्रमाः शास्त्राणि च त्वारि तत्र धर्मो नास्येवेत्येकं शास्त्रं अवैदिकः शाक्यादिकल्पितश्चैत्येवं दनादिरेव धर्मो नान्य इत्यपरं वेदोक्त एव धर्मो नान्य इति तृतीयं धर्माधर्मातीतं वस्तुमात्रमस्तीति चतुर्थं यथासंकल्पिताः संकल्पितं संकल्पं अनतिक्रान्ताः यो येन श्रेयस्त्वेन भावितस्तस्य तदेव श्रेय इत्यर्थः तथा च श्रुतिः तं यथा यथोपासते तथेतः प्रेत्य भवतीति संकल्पानुसारेण फलं दर्शयति तान्समाश्रित्य अनुपश्य गुरुभ्यो धिगम्य सम्यगालोचय एतान् बुद्ध्या आलोचयन् स्वयमेवैतेषु प्रशस्तं यत्तत्तज्ज्ञास्यसीति भावः ॥ १२ ॥ गुणोद्देशं आत्मज्ञानगुणभूतानां धर्माणामुद्देशं

तांस्तविप्रस्थितान् दृष्ट्वा शास्त्रैः शास्त्राभिनंदिनः ॥ स्वशास्त्रैः परितुष्टाश्च श्रेयो नोपलभामहे ॥ ९ ॥ शास्त्रं यदि भवेदेकं श्रेयो व्यक्तं भवेत्तदा ॥ शास्त्रैश्च बहुभिर्भूयः श्रेयो गुह्यं प्रवेशितं ॥ १० ॥ एतस्मात्कारणाच्छ्रेयः कलिलं प्रतिभाति मे ॥ ब्रवीतु भगवांस्तन्मे उपसन्नोऽस्म्यधीहि भो ॥ ११ ॥ नारद उवाच आश्रमास्तात च त्वारो यथासंकल्पिताः पृथक् ॥ तान्सर्वाननुपश्यत्वं समाश्रित्येति गालव ॥ १२ ॥ तेषां तेषां तथा हित्व माश्रमाणां ततस्ततः ॥ नानारूपं गुणोद्देशं पश्य विप्रस्थितं पृथक् ॥ १३ ॥ न यांति चैव ते सम्यगभिप्रेतमसंशयं ॥ अन्ये पश्यंस्तथा सम्यगाश्रमाणां परांगतिं ॥ १४ ॥ यत्तु निःश्रेयसं सम्यक् कृतं चैवासंशयात्मकं ॥ अनुग्रहं च मित्राणामभिप्रेतं च निग्रहं ॥ १५ ॥ संग्रहं च त्रिवर्गस्य श्रेय आहुर्मनीषिणः ॥ निवृत्तिः कर्मणः पापात्स ततं पुण्यशीलता ॥ १६ ॥ सद्भिश्च समुदाचारः श्रेय एतदसंशयं ॥ मार्दवं सर्वभूतेषु व्यवहारेषु चार्जवं ॥ १७ ॥ वाक्चैव मधुरा प्रोक्ता श्रेय एतदसंशयं ॥ दैवतेभ्यः पितृभ्यश्च संविभागेति धिष्वपि ॥ १८ ॥ असंत्यागश्च भृत्यानां श्रेय एतदसंशयं ॥ सत्यस्य वचनं श्रेयः सत्यज्ञानं तु दुष्करं ॥ १९ ॥ यद्भूतहितमत्यंतमेतत्सत्यं ब्रवीम्यहं ॥ अहंकारस्य च त्यागः प्रमादस्य च निग्रहः ॥ २० ॥ संतोषश्चैकचर्या च कूटस्थं श्रेय उच्यते ॥ धर्मेण वेदाध्ययनं वेदां तानां तथैव च ॥ २१ ॥ ज्ञानार्थानां च जिज्ञासा श्रेय एतदसंशयं ॥ शब्दरूपरसस्पर्शान्सहगंधेन केवलान् ॥ २२ ॥

संकीर्तनं पृथक् विरुद्धेन प्रकारेण प्रस्थितं यथापरेषां तत्र शिलारोहणादि धर्मः स एवास्माकमधर्मः यथावास्माकमग्नीषोमीयपश्वालंभो धर्मः स एव परेषामधर्म इत्यर्थः ॥ १३ ॥ नेति ते आश्रमाः स्थूलदृष्ट्या निरीक्ष्यमाणाः सम्यगभिप्रेतं धर्ममात्मतत्त्वं नानयांति न प्रापयंति तेषामेव परांगतिमन्ये सूक्ष्मदृशः सम्यक् क्रजुयथास्यात्तथाऽपश्यन् उक्तरीत्या फलसाधनयोः सर्वत्राविगानात् ॥ १४ ॥ एतदेवाह यत्त्विति मित्राणां सर्वभूताभ्यप्रदानमनुग्रहं अभिप्रेतं हि मित्राणां च निग्रहं श्रेय आहु रित्यपि मेणाच्यः हिंस्रनिग्रहस्य श्रेयस्त्वोक्त्या हिंस्रसत्त्वस्यातिनिघ्नत्वमुक्तं ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ सर्वतंत्रसाधारणधर्मप्रसंगाद्वैदिकं धर्ममाह दैवतेभ्य इत्यर्थेन ॥ १८ ॥ सत्यस्य अबाधितात्मतत्त्वस्य वचनं श्रवणादिकं ॥ १९ ॥ सत्यं सत्यप्रापकं ॥ २० ॥ २१ ॥ जिज्ञासा अनुभवेच्छा ॥ २२ ॥